

L'Hebdromadaire

Journal un peu chameau

Informatie over het project AZAWAGH

N°5

october 2006

Editeur responsable : Bernard Cardon de Lichtbuer, avenue des Camélias, 75, 1150 Bruxelles

Redactioneel artikel

Eindelijk, zie hier nr. 5 van uw Hebdromadaire. Dit nummer kon niet verschijnen vooraleer we terug waren van onze reis. We zijn gezond en wel teruggekeerd.

In dit nummer vindt u een verslag van de reis en nieuws over de school, de ziekenwagen en de kamelen.

En niets over water. Op het einde van deze oktobermaand wordt er immers een haalbaarheidsonderzoek verricht en zolang we daarvan geen resultaten hebben kunnen we niks zeggen. We kunnen hoogstens bang de koude douche afwachten: een boring kost niet veel minder dan 300.000 €.

Onze nieuwe ervaring heeft ons overtuigd dat we moeten voortdoen. De nood is wezenlijk. Ook de problemen die we ondervinden om ons doel te bereiken zijn wezenlijk, maar we zijn er meer dan ooit van overtuigd dat we kunnen rekenen op betrouwbare partners. Verder in dit nummer kunt u een beschrijving van onze organisatie lezen.

Veel leesplezier.

Bernard Cardon
Hoofdredacteur

Het grote feest van de Wodaabe-Peul

Eind september 2006 vond de grote Algemene Vergadering van de Wodaabe-Peul plaats in Adjangafa.

Wij waren daar aanwezig omdat ons project daar gerealiseerd wordt. Tekinawane bevindt zich op 30 km.

Het was een verbazingwekkende reis, zo verrijkend dat we ons volgend gezegde zullen blijven herinneren : het zijn niet wij die een reis maken maar het is de reis die ons maakt.

Voor de nomaden is dit een gelegenheid om elkaar weer te zien op het eind van het regenseizoen. Wij hebben gedurende een week het bestaan gedeeld van 1.500 tot 2.000 Wodaabe, "in het midden van nergens". Nadat we bij onze aankomst vastgezet hadden in een opstopping van ezels, kamelen, taxi-brousse en 4 x 4-wagens, zaten we daar uiteindelijk met een veertigtal bezoekers : etnologen, fotografen, liefhebbers van etnische muziek en dans, avonturiers, en toeristen met een voorliefde voor het exotische en voor de weidse natuur.

Onze groep : Marie-José en Louis de Ryckel, Priska en Diane van der Straten, Aymeline de Cartier en Bernard en Marie-Claire Cardon, gemotiveerd door ons project (we vergeten zeker onze vriendin niet, die wegens een niersteen niet met ons meekon en die we moesten achterlaten in een hospitaal in Niamey alvorens ze gerepatrieerd werd.

We waren uitgenodigd door Orthoudo die de vergadering voorzat. Wij hadden dus recht op een bijzondere ontvangst : een Toearegent in geitenhuid die niet hoger reikte dan de taille. Bernard en Marie-Claire hadden recht op een Wodaabebed dat buiten de tent geplaatst was. We hadden een kok, een nachtwaker en auto's om drinkbaar water te halen in Tchinta.

Wat het eten betreft hadden we gelukkig wat hapjes meegebracht (sardientjes, kaas van La Vache-qui-rit, energierepen) om op te eten met de rijst, de deegwaren, de rijst, de deegwaren ...

In de tent van de Belgen was er ook een dispensarium voor eerste hulp die ter plaatse werden toegediend door een paramedisch team bestaande uit Pascal, een Franse tandarts met thuisbasis in Niamey, en Marie-Françoise. Het was ook een verzamelplaats voor de toeristen, zowel Belgen als anderen. Er werd Frans, Nederlands en Engels gesproken

We kwamen ogen tekort om alles wat om ons heen gebeurde te observeren en te beleven : uitgenodigd worden in geïmproviseerde kampen, beleefdheidsbezoekjes afleggen bij de buren, welluidend begroet worden met "Welkom" of "Hoe gaat het met de familie" , enz. We konden ook de "suddus" bewonderen (een soort kast om vaatwerk weg te bergen) die volgezet waren met liefdevol versierde kalebassen, weelderige bedden die het enige familiebezit vormen. Ze worden op ezels geladen meegenomen in het spoor van de kuddes die van weidegebied naar weidegebied trekken.

Dit grootse schouwtoneel van het leven in de woestijn werd constant begeleid door dansen op het ritme van handgeklap en obsederende gezangen. Die dans, de "yakee", is een eerbetoon aan de fysieke schoonheid en de aantrekkelijkheid van de danser.

Onder een brandende zon wordt de dans al gauw een soort uithoudingsproef, maar hoeveel dorts ze ook hebben en hoe uitgeput ze ook mogen zijn, de jongeren moeten steeds een onbewogen gezicht opzetten.

Ze laten zich uitverkiezen door de op hun mooist uitgedoste jonge meisjes.

Maar dit belette niet dat de Algemene Vergadering doorgang vond, met bezoeken van gezagdragers, ministers, gouverneurs en prefecten en in aanwezigheid van de gebruikelijke stamhoofden, familiehoofden en de voorzitters van talrijke verenigingen (zoals Kaouritel).

In het midden van de woestijn had men een grote tent neergezet waar de vele plenaire vergaderingen plaatsvonden en waar ook de commissies samenkwamen en discussies gehouden werden.

We hebben er uiteraard niet veel van verstaan want alles gebeurde in het Fulfulde. Enerzijds is het de bedoeling van de Algemene Vergadering van de Wodaabe-Peul dat de Wodaabe zich bewust worden van hun problemen en van de uitdagingen waarmee ze geconfronteerd worden door de bevolkingstoename bij de sedentaire stammen en door het oprukken van de woestijn als gevolg van de opwarming van het klimaat, anderzijds is het ook de bedoeling dat ze elkaar beter leren kennen en zodoende beter hun rechten kunnen verdedigen bij de politieke machthebbers van Niger.

Op de foto hieronder ziet u Orthoudo (rechts, in het blauw) die een minister (in het midden, in het blauw) en de prefect (in het geel) begeleidt.

Volgende punten zijn ter sprake gekomen :

- de rechten van de herders tegenover het oprukken van de landbouwers (vastleggen van een herderscode)
- scholing en de moeilijkheden om de school te verzoenen met het nomadenbestaan
- het beschermen van waarden en tradities
- de toegang tot water
- gezondheid
- de rol van de vrouw

Orthoudo zat deze vergadering voor op de imponerende wijze die we van hem gewend zijn en heeft blijk gegeven van echt organisatietalent. Want het was niet voldoende om de besprekingen te organiseren en de ministers uit te nodigen, die enorme massa mensen moest ook nog eten. Hij is erin geslaagd om van de regering 70 ton graangewassen los te krijgen : rijst, sorghum, gierst én drinkbaar water. Er waren ook grootkeukens ingericht.

EN HOE MAKEN ONZE WIJFJESKAMELEN HET ?

Wij zijn er een paar gaan bekijken en hebben naar hun gezondheidstoestand geïnformeerd. Momenteel zijn er maar twee die melk geven, de twee die we in december samen met hun jongen hebben gekocht.. Vijf andere zijn drachtig, hetgeen betekent dat we nog met zes maagden zitten.

Het heeft heel wat voeten in de aarde vooraleer je ze te zien krijgt. Denk maar niet

dat het volstaat om ze te gaan bekijken in een weide. Dit land kent geen afsluitingen, iets waarvan kamelen, vrijheidslievende dieren als ze zijn, schaamteloos gebruik maken.

De eigenaar moet dus regelmatig naar hen op zoek gaan in de wildernis waar ze naartoe getrokken zijn, zelfs vastgemaakt, om hun voedsel te zoeken. Men kan ze herkennen aan hun merkteken. Onze dieren vertonen twee verticale strepen in de nek (zie foto).

Het is Cheffou, Orthoudo's jongere broertje, die ons de dieren aangeboden heeft. U moet weten dat een kameel zich niet makkelijk laat strelen en dat het jong dat u op de foto ziet met Cheffou en Bernard het op een onbedaarlijk janken heeft gezet toen het ons zag aankomen. Het arme dier was vastgemaakt en kon dus niet tot bij de moeder vluchten, die er zich geen moer van aantrok.

Een school bouwen in Tekinawane

Toen ik daar aankwam maakte ik mij heel wat illusies : Orthoudo had mij beloofd dat jij mij zou laten kennismaken met de ouders van de leerlingen, dat we de locatie voor de nieuwe school zouden gaan bekijken en dat we de leraar en de metselaar, die men hier tacheron of tachiron (aannemer) noemt, zouden ontmoeten.

Niks daarvan vóór de tweede week.

Maar uiteindelijk heb ik dan toch Joumo ontmoet, het dorps hoofd. Hij was heel blij met ons project en zegde ons hoeveel moeite het had gekost om de ouders te overreden om hun kinderen naar de school te sturen. Er zijn er niettemin 50 kinderen, hetgeen niet zo slecht is.

De school, het onderkomen voor de leraar en de opslagplaats zijn ingestort als gevolg van het regenseizoen en wegens het gebrekkige onderhoud.

Alles valt te herdoen en morgen begint het nieuwe schooljaar. Ik heb met aandrang gevraagd dat de ouders zouden meewerken aan het deel van de bouwwerken waarvoor ongeschoolde arbeidskrachten kunnen ingezet worden : het vervaardigen van de stenen uit gedroogde aarde (banco), laden en lossen, enz. Hij heeft goed

ingezien wat we hem voorstelden en zal het project steunen.

Wij betalen de metselaar, een specialist is in het bouwen zonder hout, en de ingevoerde materialen zoals het cement (er is een beetje van nodig), de deuren en

de ramen.

Lijst van wat gedaan moet worden : een schoolgebouw bestaande uit twee klaslokalen, een opslagruimte voor de refter, twee woonruimtes voor de leraars

Begroting : ik wacht !

Aangezien het nieuwe schooljaar nu begint, zullen we de bouw van een voorlopig onderkomen betalen (300 €) dat stevig genoeg is om verder als overdekte speelplaats te dienen wanneer de constructie in hard materiaal klaar zal zijn.

Er zullen strenge onderhoudsregels worden opgelegd en één keer vóór het regenseizoen (mei) en één keer erna (september) zal er een controle van buitenaf worden uitgevoerd.

Een Toearegmetselaar die we in Tchinta hebben ontmoet (waar hij de job van garagist uitoefent) heeft ons gezegd dat de Bororo amper bekwaam waren om hun koeien te melken. We hebben vastgesteld dat dit niet waar is: sinds mijn laatste

bezoek in december laatstleden zijn er acht nieuwe huizen in banco opgetrokken. Als ze huizen kunnen bouwen kan er dus geen sprake van zijn dat ze er voor de bouw van de school vanonder kunnen muizen.

Toen we terug in Niamey waren hebben we een bezoek gebracht aan Jacques Gourdin, vertegenwoordiger van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking, die ons

gezegd heeft dat we een dossier mogen indienen voor de financiering van de school.

Het is nu aan ons om een goed dossier samen te stellen.

Hoe zal de school werken ?

De school telt momenteel meer dan 50 leerlingen, verdeeld over twee klassen.

Vorig jaar was ze ondergebracht in een strohut waarvan u de foto's hebt gezien die vóór en na het regenseizoen werden genomen. Er moeten dus dringend lokalen in hard materiaal worden gebouwd.

Alles wat in Afrika gerealiseerd wordt moet evenwel op termijn worden bekeken.

Het volstaat immers niet om een school te bouwen maar men moet zich ook vergewissen van de werking ervan. Wat de school betreft weet u reeds dat we voor het bouwen ervan de medewerking van ouders en leerlingen gevraagd hebben. Om toezicht te houden op het onderhoud van de gebouwen, voorzien wij ook in een regelmatige controle.

Voor de leraars – er zijn er twee – zorgen wij voor een aanvullend loon van 45 € per maand. Zes meters gaan akkoord om maandelijks 15 € te storten om die tegemoetkoming te financieren.

De leraars moeten ook gehuisvest worden. Daarom hebben wij ook de bouw van twee woonruimtes gepland.

Aangezien ze zeer verspreid wonen leggen de kinderen vaak vele kilometers af om naar school te gaan. Ze kunnen tijdens de middagpauze niet terug naar huis en moeten dus op school eten krijgen.

Er wordt gezorgd voor een refter die zal worden opgehouden door moeders die in de buurt wonen. De maaltijd die de kinderen op school krijgen zal vaak de enige maaltijd van de dag zijn. De refter is dus een belangrijk onderdeel van het "schoolproject". Annick en Vincent

Lecomte hebben een vereniging opgericht die zich ertoe verbonden heeft om de bevoorrading van de refter te bekostigen. Wij bouwen de ruimte om die voorraden op te slaan (in een volgend nummer zullen we het over dit mooi initiatief hebben).

Voor de schoolbenodigdheden verkeren wij nog in het ongewisse : zullen er banken zijn ? Wij twijfelen eraan. Zullen er schriften, potloden, balpennen en schoolboeken zijn ?

Er is wel een schoolbord !

De samenwerking tussen de vzw Azawagh en de culturele vereniging Kaouritel - Structuur van het project in Niger

We hebben van ons verblijf in Niamey gebruik gemaakt om onze ploeg ter plaatse beter te organiseren.

De medewerkers :

Orthoudo Bermo

Orthoudo is de projectleider. Hij heeft als opdracht het project te beheren en is belast met de volgende taken :

Netwerken : contacten leggen met alle overheids- en particuliere instanties die bijstand zouden kunnen verlenen aan het project.

Sensibiliseren : de plaatselijke bevolking bewust maken van het nut van het project en hen overtuigen om mee te werken.

Uitvoering : de nodige administratieve stappen ondernemen, de ondernemingen contacteren, de aanbestedingen uitschrijven, toezicht houden op de uitvoering.

Financiën : de begroting meedelen aan Bernard voor de goedkeuring ervan en voor de vrijgave van het geld. De bewijsstukken met betrekking tot de uitgaven doorsturen aan Soumana Paté.

Rapporteren : ten minste één keer per maand verslag uitbrengen aan Bernard.

Zamo Soumana Paté

Soumana is belast met de controle van en het toezicht op het project.

Als dusdanig stelt hij zich regelmatig op de hoogte van het verloop van de activiteiten, staat hij Orthoudo met raad en daad bij en helpt hij hem om contacten te leggen en te onderhouden met alle regeringsinstanties of andere instanties die van nut zouden kunnen zijn voor ons project.

In het kader van zijn opdracht om de scholen te controleren moet hij twee keer per jaar de scholen van Tekinawane en Adjangafa bezoeken. Hij gaat na of ze goed werken, spreekt met de leraars, met de ouders van de leerlingen en met de onderwijsinspecteur, hij betaalt de aanvulling op het loon uit en houdt een regelmatige boekhouding bij. Hij maakt tevens een verslag op van die bezoeken.

Hij houdt toezicht op de bankrekening van de vereniging, controleert de verzoeken om geld van Orthoudo, haalt het nodige geld af bij de bank (dubbele handtekening), houdt toezicht op het geleverde werk en de gedane uitgaven en verzamelt en controleert de bewijsstukken voor de kosten die voor het project worden gemaakt.

Twee keer per jaar brengt hij verslag uit over zijn opdracht.

Soumana ziet tevens toe op de opleiding van Sani Wompis en van alle andere administratieve medewerkers aan het project.

Hij ontvangt een maandelijks forfaitaire bezoldiging voor zijn diensten. Voor zijn opdrachten in de wildernis krijgt hij een dagvergoeding en worden zijn verplaatsings- en verblijfkosten betaald.

Mahamane Issoufou Wompis, bijgenaamd Sani

Sani is de administratieve medewerker en staat onder het bevel van Orthoudo.

Hij staat Orthoudo bij in al de taken waar lezen en schrijven bij komt kijken en hij helpt hem bij het opstellen van de verslagen.

Hij draagt zorg voor het bijhouden van de agenda en het opvolgen van de taken en stuurt de verslagen via internet door aan Bernard en aan Soumana.

Hij zorgt ervoor dat de dossiers zorgvuldig worden bijgehouden.

De stichtingen :

De culturele vereniging Kaouritel

Onze vereniging VZW Azawagh vertrouwt aan de culturele vereniging Kaouritel de uitvoering van verscheidene projecten toe : school, boringen, ziekenwagen, enz...

Die vereniging, die in 1998 werd opgericht, heeft volgende doelstellingen (maatschappelijk doel) :

- "Vermeerderen van de inzet en de samenwerking van de culturele groeperingen door middel van gezamenlijke solidariteitsacties en van wederzijdse hulp en samenwerking om tot een plaatselijke duurzame ontwikkeling te komen";
- "De scholing en de vorming van de jeugd verbeteren door meer opleidingscentra te bouwen, meer festivals voor sport en cultuur te organiseren en door de praktijk- en productiegerichte activiteiten op school te steunen".

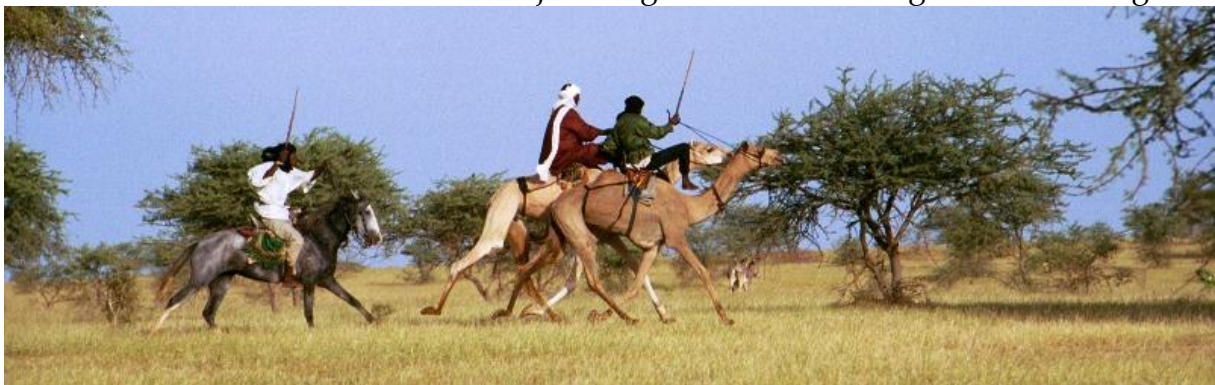
Orthoudo Bermo is de voorzitter van de vereniging die een honderdtal leden telt en reeds kan bogen op de volgende verwezenlijkingen (voor zover ons bekend) :

- organiseren van buitenlandse reizen voor dansgroepen;
- oprichting van een coöperatieve voor ambachtskunst (waarvan we de producten die door Orthoudo in België verkocht worden goed kennen);
- de praktische uitwerking van de hulp die door de Italiaanse verenigingen "Incontro fra i Popoli" en "Comunita Montana" wordt verleend voor de school, de putten en de graanopslagplaats van Adjangafa;
- organisatie van de derde Algemene Vergadering van de Wodaabe-Peul in september.

Wij hebben hun voorgesteld om de vereniging wat steviger uit te bouwen door:

- het maatschappelijk doel wat uit te breiden en te verduidelijken;
- het gebied dat ze met hun werking willen bestrijken te omschrijven;
- een summier maar regelmatige boekhouding bij te houden (per project);
- een bankrekening te openen.

Kaouritel kan dus de rol vervullen van plaatselijke partner in ons project. Zij zullen het dossier voor de school indienen bij de Belgische ontwikkelingssamenwerking.

Het "Ziekenwagenproject"

In het gebied dat door ons project "Azawagh" wordt bestreken is er geen gezondheidsinfrastructuur.

Er is een dispensarium in Tchintabaraden, met andere woorden zo'n tien tot veertig kilometer ver.

Een ziekenwagen zou dus zeer nuttig kunnen zijn voor het redden van mensenlevens : moeilijke bevallingen, ongevallen met breuken, situaties van acute crisis, enz...

Anne ten Geuzendam, mijn buurvrouw uit de Camelialaan, is zich in het bijzonder voor dit probleem gaan interesseren nadat Orthoudo ons tijdens zijn verblijf in België mededeelde dat hij vernomen had dat een vrouw uit Tekinawane in het kraambed gestorven was omdat men ze niet had kunnen overbrengen naar het dispensarium van Tchinta.

Anne heeft mij voorgesteld om in haar vriendenkring geld voor een ziekenwagen in te zamelen.

Alhoewel dat niet tot ons oorspronkelijk project behoorde, heb ik enthousiast toegezegd en het nieuws werd met eenzelfde enthousiasme onthaald door onze Nigerese vrienden.

Bijzonderheden van het "Ziekenwagenproject" :

Voertuig : Toyota Landcruiser (geschatte prijs : 10 miljoen fcfa of 15.000 €).

Statuut : privéziekenwagen toebehorend aan de plaatselijke VZW Kaouritel.

Werkterrein : een gebied dat Tekinawane, Adjangafa en omgeving omvat.

Bevolking voor wie de ziekenwagen bestemd is : Wodaabe-Peul, Toearegs en anderen die in het gebied verblijven.

Standplaats : Rijkswachtkazerne van Tchinta (er moet een contract worden opgemaakt met de prefectuur en met de gemeente. De prefect heeft zich reeds akkoord verklaard).

Chauffeur : nog aan te duiden. Hij zal een vaste maandwedde ontvangen en hij zal permanent beschikbaar moeten zijn (samen met een vervanger).

Kosten voor onderhoud en brandstof : komen ten laste van Kaouritel.

Opdrachten voor dewelke de ziekenwagen zal kunnen ingezet worden : ziekenvervoer onder toezicht van de rijkswacht en opdrachten die in verband staan met project Azawagh-Kaouritel. Er wordt absolute voorrang gegeven aan het gebruik als ziekenwagen.

De ziekenwagen moet steeds binnen een straal van 100 km. van Tchinta blijven. Hij mag zich dus niet verder verwijderden dan Tahoua.

Er zal geen enkel ander gebruik worden toegestaan.

De ziekenwagen zal het volgende opschrift dragen :

Coopération Azawagh (Belgique) - Kaouritel (Niger) AMBULANCE

Het geheel zal vastgelegd worden in een in de vereiste vorm opgesteld contract met de overheidsinstanties (gemeente, prefectuur, rijkswacht). De prefect heeft zich reeds akkoord verklaard.

De ziekenwagen zal een Toyota Landcruiser zijn zoals hieronder afgebeeld.
Gelet op de toestand van de pistes die door de wildernis lopen is een 6-cilinder wel degelijk nodig.
Achteraan zal een ligplaats worden ingericht.
Er is een wagen te koop, model 2001, 15.000 km., prijs +/- 10 miljoen fcfa (15.000 €).
Een echt koopje.

Inlichtingen over het project :
Bernard Cardon de Lichtbuer
Camelialaan 75, 1150 Brussel
E-mail : bcardon@innet.be – GSM 0475 46 20 78
Rekeningnummer : 001-4819226-51 van VZW AZAWAGH
IBAN : BE75 0014 8192 2651 – BIC GEBABEBB
[www.azawagh .be](http://www.azawagh.be)